

शशांकको नेतृत्वमा ५५१ सदस्यीय आयोजक समिति

टुडे समाचारदाता

काठमाण्डु । नेपाली कांग्रेसको संस्थापन इतर (असन्तुष्ट) समूहले आगामी साउन २९ देखि ३१ गतेसम्म काठमाण्डुमा हुने राष्ट्रिय भेलाको तयारीलाई तीव्र बनाउँदै पूर्वमहामन्त्री डा. शशांक कोइरालाको संयोजकत्वमा ५५१ सदस्यीय मूल आयोजक समिति गठन गरेको छ ।

शनिबार चुनदेवीस्थित सम्पर्क कार्यालयमा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमार्फत समितिको घोषणा गर्दै नेताहरूले राष्ट्रिय भेलालाई प्रभावकारी र व्यवस्थित रूपमा सम्पन्न गर्न समिति गठन गरिएको जानकारी दिए । समितिअन्तर्गत राजनीतिक प्रस्ताव, समासामाथिक राजनीतिक प्रस्ताव, सांगठनिक तयारी, विधान संशोधन मस्यौदा, आर्थिक नीति, प्रचार-प्रसारलगायत १६ वटा विभिन्न समिति पनि गठन गरिएको छ ।

असन्तुष्ट समूहले विधान,

राजनीतिक प्रस्ताव, संगठनात्मक ढाँचा तथा नीतिगत दस्तावेज तयार गर्न छुट्टाछुट्टै समिति गठन गरेसँगै सहमति हुन नसके नयाँ राजनीतिक दल गठन गर्ने तयारीसमेत अघि बढाएको संकेत दिएको छ । स्रोतका अनुसार राष्ट्रिय भेलासम्म पार्टीभित्र एकताको सहमति कायम नभए डा. शशांक कोइरालाकै नेतृत्वमा नयाँ दल दर्ता गर्ने योजना रहेको छ ।

नेता मीन विश्वकर्माेले राष्ट्रिय भेला पार्टीलाई नयाँ कार्यदिशा दिने उद्देश्यले आयोजना गरिएको बताउँदै त्यस अवधिसम्म पनि सकारात्मक परिवर्तन वा सहमति नभए नयाँ स्वरूपमा अघि बढ्ने स्पष्ट पारे ।

पत्रकार सम्मेलनमा डा. शशांक कोइराला, विमलेन्द्र निधि, प्रकाशमान सिंह, कृष्णप्रसाद सिटौलालगायत कांग्रेसका पूर्वपदाधिकारी तथा नेताहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

हिन्दू राष्ट्र घोषणा गर्न माग गृहमन्त्री गुरुङ र हिन्दू सम्राट सेनाबीच वार्ता निष्कर्षविहीन, संवाद पुनः हुने

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । सुनसरीको देवानगञ्ज र त्यसपछि सिरहाको गोलबजारमा भएका हिंसात्मक घटना पश्चात मधेश प्रदेशका विभिन्न जिल्लामा चर्किएको तनाव अझै पूर्ण रूपमा साम्य हुन सकेको छैन । यही अवस्थालाई सामान्य बनाउन गृहमन्त्री सुधन गुरुङ शनिबार जनकपुरधाममा आन्दोलनरत पक्षसँग संवादमा जुटेका छन् । सरकार, हिन्दू सम्राट सेना तथा अन्य हिन्दूवादी संगठनबीच धनुषाको जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा करिब दुई घण्टा लामो वार्ता भए पनि तत्काल कुनै निष्कर्ष ननिस्किएपछि केही समयका लागि स्थगित गरिएको छ । दुवै पक्ष पुनः वार्तामा बस्ने सहमतिसहित छलफल रोकिएको जनाइएको छ ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय धनुषाको परिसरमा रहेको अधिकृत संगममा भएको वार्तामा गृहमन्त्री गुरुङ, हिन्दु सम्राट सेनाका प्रतिनिधि, अन्य हिन्दुवादी संगठन, स्थानीय क्लबका प्रतिनिधि तथा सत्तारूढ दल राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) का प्रतिनिधिसभा सदस्यहरू सहभागी थिए । संघीय सांसद मणिष भ्वा र राजकिशोर महतोको समेत उपस्थिति रहेको थियो ।

सरकारले मधेशमा देखिएको तनावलाई संवादमार्फत समाधान गर्ने उद्देश्यले आन्दोलनरत पक्षसँग छलफल अघि बढाएको जनाएको छ । वार्ताका क्रममा पछिल्ला घटनाक्रम, आन्दोलनकारीका माग, पीडित परिवारको अवस्था तथा सम्भावित समाधानका उपायबारे विस्तृत छलफल भएको बताइएको छ । गृहमन्त्री गुरुङले सामाजिक सद्भाव कायम राख्दै

संवाद र सहमतिको माध्यमबाट समस्या समाधान गर्न सरकार प्रतिबद्ध रहेको धारणा राखेका छन् ।

वार्तामा हिन्दू सम्राट सेना नेपालले सुनसरीको कप्तानगञ्जमा साउन १० गते गोली चल्नु अघि विद्युत् आपूर्ति बन्द गरिएको विषयमा निष्पक्ष छानबिन गर्नुपर्ने, घटनामा ज्यान गुमाएकाहरूलाई शहीद घोषणा गर्नुपर्ने, मृतकका परिवारलाई उचित क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउनुपर्ने तथा नेपाललाई पुनः हिन्दु राष्ट्र घोषणा गर्नुपर्ने माग सरकारसमक्ष राखेको छ । आन्दोलनकारी पक्षले दोषीमाथि कानुनी कारबाही र घटनाको सत्यतथ्य सार्वजनिक गर्नुपर्ने मागसमेत दोहोर्‍याएको छ ।

साउन १० गते सुनसरीको देवानगञ्जस्थित

कप्तानगञ्जमा दुई समुदायबीच भएको विवाद हिंसात्मक बनेपछि दुई जनाको मृत्यु भएको थियो । त्यसपछि मधेशका विभिन्न जिल्लामा विरोध प्रदर्शन शुरु भएको थियो । सोही क्रममा सिरहाको गोलबजारमा भएको प्रदर्शनका बेला प्रहरीको गोली लागेर एक युवकको मृत्यु भएपछि आन्दोलन थप उग्र बनेको थियो ।

सो घटनापछि सप्तरी, सिरहा, धनुषा, पर्सालगायतका जिल्लामा प्रदर्शन, निषेधाज्ञा तथा कर्फ्यू लागू गरिएको थियो । पछिल्लो समय केही स्थानमा कर्फ्यू हटाइए पनि सम्भावित सुरक्षा जोखिमलाई ध्यानमा राख्दै वीरगञ्ज, जनकपुरधाम, लहान र गोलबजारलगायतका क्षेत्रमा निषेधाज्ञा अझै

कायम राखिएको छ ।

शुक्रबार जनकपुरधाममा बसेको सर्वपक्षीय बैठकले सामाजिक सद्भाव कायम राख्ने सहमति गरेपछि शनिबार बिहान सद्भाव च्याली आयोजना गरिएको थियो । तर सोही क्रममा हिन्दु सम्राट सेनाको एक समूहले आफ्ना माग पूरा गर्नुपर्ने भन्दै छुट्टै प्रदर्शन गरेको थियो । आन्दोलनकारीहरूले घटनाको निष्पक्ष छानबिन, दोषीमाथि कारबाही तथा आफ्ना राजनीतिक र सामाजिक माग पूरा गर्न दबाव दिँदै प्रदर्शन जारी राखेका छन् ।

यसबीच केही राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) का नेताहरू हिन्दु सम्राट सेनाको पक्षमा देखिएको भन्दै राजनीतिक वृत्तमा पनि चर्चा शुरु भएको छ ।

गृहमन्त्री गुरुङ शनिबार जनकपुरधाममा आएर आन्दोलनरत पक्षसँग वार्तामा सहभागी भएका छन् । उनले सुरक्षा निकायका अधिकारीहरूसँग समेत छलफल गर्दै मधेशका विभिन्न जिल्लाको स्थलगत अवस्थाबारे जानकारी लिएका छन् ।

प्रशासनले जोखिमयुक्त क्षेत्रको निगरानीलाई निरन्तरता दिँदै आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था कायम राखेको जनाएको छ । केही जिल्लामा कर्फ्यू खुकुलो बनाइए पनि पूर्ण रूपमा हटाइएको छैन भने निषेधाज्ञा पनि धेरै स्थानमा अझै लागू छ ।

सरकार र आन्दोलनरत पक्षबीच संवाद शुरु भएसँगै तनाव क्रमशः कम हुने अपेक्षा गरिए पनि वार्ता निष्कर्षविहीन रहेकाले आगामी छलफलले नै आन्दोलनको दिशा र मधेश प्रदेशको सुरक्षा अवस्थाबारे थप स्पष्टता दिने देखिएको छ ।

जनकपुरधाममा सद्भाव च्याली पर्सा, धनुषा र सिरहामा निषेधाज्ञा, पीडित परिवारसँग सरकारको आठ बुँदे सहमति

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । सुनसरी र सिरहामा भएका हिंसात्मक घटनापछि मधेश प्रदेशभर सुरक्षा संवेदनशीलता बढिरहेका बेला जनकपुरधाममा एकातिर सामाजिक सद्भाव कायम राख्न बृहत् सद्भाव च्याली आयोजना गरिएको छ भने अर्कोतर्फ दोषीलाई तत्काल कानुनी दायरामा ल्याउन माग गर्दै युवाहरूले विरोध प्रदर्शन गरेका छन् । यसैबीच धनुषा, सिरहा र सुनसरीमा सुरक्षा अवस्थाको समीक्षा गर्दै स्थानीय प्रशासनले कर्फ्यू हटाएर निषेधाज्ञा जारी गरेको छ । उता सिरहाको गोलबजार घटनामा मृत्यु भएका गणेश यादवका परिवारसँग सरकारले आठबुँदे सहमति गर्दै राहत, रोजगारी, निःशुल्क शिक्षा र उपचारलगायतका प्रतिबद्धता जनाएको छ ।

जनकपुरधाममा जिल्ला प्रशासन कार्यालय धनुषाको अगुवाइमा आयोजित बृहत् सद्भाव च्याली सम्पन्न भएपछि स्वतःस्फूर्त रूपमा भेला भएका युवाहरूको समूहले सुनसरी र सिरहामा भएका घटनाका दोषीलाई तत्काल पक्राउ गरी कानुनी कारबाही गर्न माग गर्दै प्रदर्शन गरेको छ । प्रदर्शनकारीहरूले घटनाप्रति गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको जनाउँदै दोषीलाई कुनै पनि बहानामा उन्मुक्ति नदिन प्रशासनसँग माग गरे । उनीहरूले पीडितलाई न्याय सुनिश्चित गर्नुपर्ने, समाजमा शान्ति सुरक्षा कायम गर्न राज्य थप संवेदनशील बन्नुपर्ने तथा साम्प्रदायिक सद्भाव कायम राख्न प्रभावकारी भूमिका निर्वाह गर्नुपर्नेमा जोड दिए ।

युवाहरूले शान्तिपूर्ण समाज निर्माणका लागि विधिको शासन अपरिहार्य रहेको उल्लेख गर्दै स्थानीय प्रशासनलाई निष्पक्ष रूपमा कानुन कार्यान्वयन गर्न अप्रग्रह गरेका थिए । प्रदर्शनका क्रममा दोषीलाई हदैसम्मको कारबाही गर्नुपर्ने मागसहित नाराबाजी गरिएको थियो ।

पछिल्ला घटनापछि जनकपुरधाममा उत्पन्न तनावपूर्ण वातावरणलाई सामान्य बनाउने तथा सामाजिक सद्भाव र एकतालाई थप मजबुत बनाउने उद्देश्यले रेल्वे स्टेसनबाट शुरु भएको सद्भाव च्यालिले नगरका विभिन्न मुख्य सडक र चोकहरूको परिक्रमा गरेको थियो ।

च्यालीमा स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि, सुरक्षा निकायका प्रमुख, सरकारी कर्मचारी, विभिन्न धर्मका अनुवा, राजनीतिक दलका नेता, नागरिक समाजका प्रतिनिधि तथा उद्योगी-व्यवसायीहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

धनुषाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी प्रेमप्रसाद लुईटेलले मिथिला संस्कृतिले सधैं शान्ति, सहिष्णुता र भाइचाराको सन्देश दिएको

उल्लेख गर्दै सबै नागरिकलाई सामाजिक सद्भाव कायम राख्न अपील गरे ।

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाका प्रमुख मनोजकुमार साहले नेपालका ठूला राजनीतिक तथा सामाजिक परिवर्तनहरू शान्तिपूर्ण आन्दोलनबाट सम्भव भएको स्मरण गराउँदै आन्दोलनरत पक्षलाई आफ्ना माग संवाद र वार्तामार्फत शान्तिपूर्ण रूपमा प्रस्तुत गर्न अप्रग्रह गरे ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय धनुषाले यसअघि जारी गरेको कर्फ्यू आदेश हटाउँदै शनिबार बिहान १० बजेदेखि अर्को आदेश नभएसम्मका लागि निषेधाज्ञा लागू गरेको छ । प्रमुख जिल्ला अधिकारी प्रेमप्रसाद लुईटेलद्वारा जारी सूचनाअनुसार जिल्ला सुरक्षा समितिको निर्णयपछि कर्फ्यू हटाइएको हो । तर स्थानीय प्रशासन ऐन, २०२८ को दफा ६(३)(क) बमोजिम तोकिएको क्षेत्रमा पाँच जनाभन्दा बढी व्यक्ति एकै स्थानमा भेला हुन, सभा, जुलुस तथा प्रदर्शन गर्न निषेध गरिएको छ ।

त्यस्तै सिरहाको लहान नगरपालिकामा जारी गरिएको कर्फ्यू आदेश पनि हटाइएको छ । सिरहाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी सुरेन्द्र पौडेलले जिल्लाको सुरक्षा अवस्थाको समीक्षा तथा सुरक्षा निकायसँगको समन्वयपछि शनिबार बिहान १० बजेदेखि कर्फ्यू हटाइएको जानकारी दिए ।

त्यस्तै सुनसरी जिल्ला प्रशासन कार्यालयले पनि जिल्लाका संवेदनशील क्षेत्रमा जारी कर्फ्यू आदेश हटाउँदै निषेधाज्ञालाई भने निरन्तरता दिएको छ । सुनसरीका प्रमुख जिल्ला अधिकारी इन्द्रदेवप्रसाद अर्यालको अनुसार बिहान ८:३० बजेदेखि बेलुका ५ बजेसम्म कर्फ्यू हटाइएको भए पनि तोकिएका क्षेत्रमा पाँच जनाभन्दा बढी व्यक्ति भेला हुन, जुलुस, प्रदर्शन, सभा, बैठक तथा धर्ना गर्ने निषेध गरिएको छ ।

यता सिरहाको गोलबजारमा प्रदर्शनका क्रममा गोली लागेर मृत्यु भएका गणेश

यादवका परिवारलाई सरकारले १० लाख रुपैयाँ राहत उपलब्ध गराउने निर्णय गरेको छ ।

गृह मन्त्रालयले जनाए अनुसार यादवलाई शहीद घोषणा गर्ने प्रक्रिया तत्काल अघि बढाइनेछ । साथै स्थानीय सरकारसँगको समन्वयमा उपयुक्त स्थानमा स्मृति उद्यान निर्माण गरी उनको शालिक स्थापना गर्ने तयारी समेत गरिएको छ ।

गृहमन्त्री सुधन गुरुङले मृतक गणेश यादवका परिवारसँग आठबुँदे सहमति भएको जानकारी दिए ।

जिल्ला सुरक्षा समितिको बैठकपछि गृहमन्त्री गुरुङ यादवको घर सिरहाको औरही गाउँपालिकस्थित तुलसीयाही पुगेर परिवारसँग भेटवार्ता गरेका थिए । छलफलपछि घटनाको निष्पक्ष छानबिन, दोषीमाथि कानुनी कारबाही, उचित क्षतिपूर्ति, परिवारका सदस्यलाई निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था, बुबा-आमाको निःशुल्क उपचार तथा परिवारका सदस्यलाई रोजगारी सुनिश्चित गर्ने विषयमा सहमति भएको उनले बताए ।

गृहमन्त्री गुरुङले गोलबजार घटनाको अनुसन्धानमा कुनै कमजोरी हुन नदिने र दोषीलाई कानुनी दायरामा ल्याइने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे ।

गणेश यादवको साउन १४ गते सुनसरीको देवानगञ्ज घटनाको विरोधमा गोलबजारमा भएको प्रदर्शनका क्रममा गोली लागेर मृत्यु भएको थियो ।

सुनसरी र सिरहाका घटनापछि मधेशका विभिन्न जिल्लामा सुरक्षा व्यवस्था कडा बनाइएको छ । प्रशासनले हिंसा र तनाव नियन्त्रण गर्न कर्फ्यू तथा निषेधाज्ञाजस्ता उपाय अपनाइरहेको छ भने नागरिक समाज र विभिन्न सरोकारवालाे सामाजिक सद्भाव कायम राख्दै दोषीलाई कानुनी दायरामा ल्याउन माग गरिरहेका छन् ।

डेङ्गी

सुरक्षित रहौं रोकथाम गरौं नियन्त्रण गरौं

डेङ्गी

बच्ने उपायहरू

डेङ्गी रोग डेङ्गी भाइरसबाट संक्रमित एडिज जातका लामखुट्टेको टोकाइबाट सर्दछ । एडिज जातका लामखुट्टे पानी जम्मा भएको जुनसुकै भाँडोमा पनि हुर्कन सक्दछ ।

पानी राख्ने भाँडाहरू जस्तै ट्यांकी, ड्रम, बाटा, बाल्टिन आदिलाई लामखुट्टे नछिर्ने गरी राम्ररी छोपेर राख्नु । साथै पानी जम्न सक्ने ठाउँमा पानी जम्न नदिन नियमित सफा गर्नु ।

कोठा भित्र लामखुट्टे भगाउने धूप बाल्ने र लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्ने मलम लगाउनु ।

घर/विद्यालयको अर्धोतार कुना-काप्चा, जस्तै: पर्दा पछाडी, खाटमुनि, शौचालय भित्र, बेस्का/बेन्च मुनि आदि जस्ता ठाउँहरूमा किटनाशक औषधि छर्कने गर्नु ।

कप्तिमा हप्ताको एक पटक ऐर कुल्लर, पानी ट्यांकी, फूलदानी, गमलामा राखिएको फेटहरू राम्ररी सफा गर्नु ।

हामी सबै मिलेर मात्र डेङ्गी रोकथाम गर्न सक्छौं ।

लामखुट्टेले फुल पार्न सक्ने संभावित घर र विद्यालय भित्र र वरपरका पानी जम्ने सबै ठाउँहरू र पानी राख्ने भाँडाहरू खोजी खोजी सफा गर्नु र लामखुट्टेको फुल नाष्ट गर्नु ।

रामगोपालपुर नगरपालिका

रामगोपालपुर, महोत्तरी, मधेश प्रदेश

प्रहरी र सशस्त्रलाई सशक्त बनाउ

नेपालमा हुने आन्तरिक द्वन्द्व, विभिन्न भेदभाव सम्प्रदायिक सद्भाव बिगर्ने घटनाहरूमा नेपाली सेनालाई परिचालन गर्ने सामान्य भएको छ । नेपालमा भारी संख्यामा नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी छ । आन्तरिक भूभेदभाव, दंगामा नियन्त्रण गर्न उनीहरू सक्षम छ । हालै सुनसरी जिल्लामा दुई समुदायबीच भएको भेदभावपूर्ण तराई मधेशमा उत्पन्न हिंसात्मक प्रदर्शनलाई नियन्त्रण गर्न नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरीसँगै नेपाली सेनालाई सरकारले उतारेको थियो । भारी संख्यामा सडकमा परिचालन भएको सेनाले शान्ति सुरक्षा कायम गर्न कति सफल भए ? त्यसको मूल्यांकन हुने नै छ । तर सेनासित प्रदर्शनकारीहरूले कतिपय ठाउँमा मुठभेडको स्थितिमा देखिए । नेपाली सेनाको नाम नै काफी छ । सेना सडकमा ओर्लनु भनेको असामान्य परिस्थिति हो । त्यसोभै सडकमा दुई दिन गस्ती गरेर फेरी ब्यापेकमा आउने दंगा प्रहरीको भूमिकामा रहने होइन । नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीले स्थिति नियन्त्रण गर्न असफल भइसकेपछि मात्र सेना परिचालन हुने हो । केही जिल्लामा मात्र कफर्यू लगाइएको थियो । त्यसमा पनि सर्वसधारणलाई अत्यावश्यक कार्यमा जान रोकेको थिएन । सुनसरी, सिरहा र धनुषा जिल्लामा कफर्यू लगाइएको थियो । कफर्यू तोडेर ठाउँ ठाउँमा प्रदर्शन भएको थियो । त्यस क्रममा कयौँ स्थानमा प्रदर्शनकारीहरू सेनाको सामुने भएका थिए । सुनसरी र सिरहामा गरी तीन जनाको ज्यान गयो । प्रदर्शनकारीहरूमाथि ताकेता पोली चलाउने घटनाको छानबिनका लागि समितिहरू बनेका छन् । अशान्त बनेका जिल्लाहरूमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरूको सक्रियतामा सुरक्षा समितिले सर्वपक्षीय बैठक गरी सद्भाव चाली निकाले । शान्ति सुरक्षालाई सहज बनाउन महत्वपूर्ण कार्य सद्भाव चालीले गरे । कुनै जिल्लामा स्थिति नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीको नियन्त्रण भन्दा बाहिर थिएन । तैपनि जिल्ला सुरक्षा समिति अथवा केन्द्रीय सुरक्षा समितिको बैठकले सेना परिचालन गर्ने आवश्यकता देख्यो । नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी असफल भइसकेको जिल्लामा सेना परिचालन उपयुक्त भए पनि सबै जिल्लामा सेना परिचालन पक्कै पनि उपयुक्त थिएन । सेना राष्ट्रको धरोहर हो । सेनालाई हरेक घटनामा सडकमा पठाउँदा आम नागरिकमा सेनाको भय क्रमिक रूपमा कम हुँदै जानेछ । प्रहरीसित भिड्ने आँट आमनागरिकमा त्यसै आएको होइन । गत वर्ष काठमाण्डुको जेन- जी आन्दोलन र सुरक्षाको अवस्थाले आन्दोलनकारीहरूको मनोबल उच्च बनाएको छ । प्रहरीको खसेको मनोबललाई अझै उच्च बनाउन सिकिएको छैन । सुरक्षा निकायका प्रमुखहरू नै दोषी देखिन थालेपछि मुन्तिरका फौजको मनोबल कमजोर हुनु अस्वभाविक होइन । नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीको मनोबल उच्च गरी देशमा हुने दंगाहरूलाई नियन्त्रण गर्न सक्षम बनाउनु पर्छ । सेनालाई अन्तिम समयमा मात्र बाहिर ल्याउनु पर्ने हो । हाल नेपालमा तीनवटा फौज छ ।

गुरुङ, राई, लिम्बू, शेर्पा, नेवार, ब्राह्मण, क्षेत्री, दलित तथा अन्य सबै समुदायले नेपालको इतिहास, संस्कृति र विकास यात्रामा महत्वपूर्ण योगदान दिएका छन् । कुनै पनि समुदाय नेपालको राष्ट्रिय जीवनभन्दा बाहिर छैन । त्यसैले कुनै समुदायको सम्मान भनेको सम्पूर्ण नेपालको सम्मान हो, र कुनै समुदायमाथिको अवशवास अन्तः राष्ट्रिय एकतामाथिकै आघात हो ।

परिवर्तनको सम्मान र विभाजनकारी राजनीतिबीच
स्पष्ट भिन्नता छ । ऐतिहासिक रूपमा पछाडि
पारिएको समुदायलाई समान अवसर, प्रतिनिधित्व र
न्याय सुनिश्चित गर्नु लोकतांत्रिक राज्यको दायित्व
हो । तर त्यसैका नाममा अर्को समुदायप्रति धार्मिक
फैलाउनु, इतिहासको पीडालाई वर्तमानको द्वन्द्वमा
रूपान्तरण गर्नु वा सम्पूर्ण समुदायलाई एउटै दृष्टिले
दोषी ठहर गर्नु कुनै पनि दृष्टिले लोकतांत्रिक अभ्युत्थान
होइन । न्यायको आधार प्रतीतिष्ठ होइन, समानता र
सहअस्तित्व हो ।

यसै सन्दर्भमा आज सबैभन्दा ठूलो चुनौती
सामाजिक सञ्जाल बनेको छ । डिजिटल प्रविधिकले
अभिव्यक्तिलाई सहज बनाएको छ, तर त्यसवैग
गलत सूचना, भ्रमक सामग्री र घृणात्मक प्रचारवा
पनि तीव्र गतिमा फैलिँरहेका छन् । केही सेकेन्डमै
लाखौं मानिससम्म पुग्ने सूचना यदि तथ्यहीन भयो
भने त्यसले समाजमा अविशवास, तनाव र विभाजन

सम्पूर्ण समुदायमाथि प्रश्न उठाउनु न्यायसङ्गत हुँदैन । जातीय समन्वयमा पनि यस्तै सावधानी आवश्यक छ । नेपालको संविधानले ऐतिहासिक रूपमा पछाडि पारिएका समुदायलाई समान अवसर, प्रतिनिधित्व र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्ने स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ । यो लोकतान्त्रिक राज्यको दायित्व पनि हो । तर अधिकारको माग र विभाजनकारी भाषाबीचको सीमारेखा सधैं स्पष्ट रहनुपर्छ । आफ्नो अधिकारको पक्षमा आवाज उठाउनु लोकतान्त्रिक अधिकार हो, तर त्यसका नाममा अर्को समुदायलाई दोषी, शत्रु वा उत्पीडकको रूपमा स्थायी रूपमा चित्रण गर्नु सामाजिक सद्भावका लागि घातक हुन्छ ।

समाजलाई जोड्ने शक्ति समान अवसरमा हुन्छ, घृणामा होइन । लोकतन्त्रको सफलता कुनै एक समुदायको विजयमा होइन, सबै समुदायको समानजनक सहभागितामा निहित हुन्छ । त्यसैले विचानको राजनीति समावेशी हुनुपर्छ, विभाजनकारी होइन ।

नेपालको संविधानले पनि यही भावना आत्मसात गरेको छ । समानताको हक, छुवाछूतविरुद्धको व्यवस्था, भाषा तथा संस्कृतिको संरक्षण, समावेशी राज्य संरचना र सामाजिक न्यायका प्रावधानहरूले विविधतालाई राष्ट्रिय सम्पत्तिका रूपमा स्वीकार गरेका छन् । संविधानको मूल भावना नै कुनै पनि नागरिकलाई जात, धर्म, भाषा, लिङ्ग वा क्षेत्रका आधारमा विभेद नगरी समान अवसर प्रदान गर्नु

लोकतन्त्रलाई बलियो बनाउँछ । तर सनसनी, अपुष्ट सूचना वा उत्तेजक सामग्रीलाई प्राथमिकता दिइयो भने त्यसले सामाजिक विभाजनलाई भन्न गहिरो बनाउन सक्छ । त्यसैले प्रेस स्वतन्त्रतासँगै पत्रकारिताको उत्तरदायित्व पनि उत्तिकै महत्त्वपूर्ण हुन्छ ।

राजनीतिक नेतृत्वको जम्हूरीवादी अभिमत ठूलो छ । समाजलाई जोड्ने कि विभाजन गर्ने भन्ने कुरा धेरै हदसम्म नेतृत्वको भाषा र व्यवहारले निर्धारण गर्छ । यदि नेतृत्वले निर्वाचन जित्न वा अल्पकालीन लोकप्रियता प्राप्त गर्ने जस्त, धर्म वा क्षेत्रीय भावनालाई प्रयोग गर्छ भने त्यसले दीर्घकालीन रूपमा राष्ट्रलाई कमजोर बनाउँछ । साँचो नेतृत्व भनेको सबै समुदायलाई समान सम्मान गर्दै साझा राष्ट्रिय लक्ष्यतर्फ अघि बढाउने क्षमता हो ।

नेपालको इतिहासले संकटका बेला एकताले असम्भव देखिएका चुनौतीहरू पाल्न गर्न सकिन्छ भन्ने प्रमाणित गरेको छ । २०७२ सालको विनाशकारी भूकम्प, कोरोना महामारी, बाढीपहिरो तथा अरू प्राकृतिक विपत्तिका समयमा नेपालीहरूले देखाएको सहकार्य र मानवीयता हाम्रो सबैभन्दा ठूलो सम्पत्ति हो । ती कठिन दिनहरूमा कसैले जात, धर्म, भाषा वा क्षेत्र सोधेन । सबैले एउटै परिचय बोके—नेपाली । यही भावना नेपालको वास्तविक शक्ति हो ।

आज हामीले आफूलाई एउटा गम्भीर परिचय सोच्नुपर्ने समय आएको छ—हामी भावी पुस्तालाई

Ai Generated Image.

सिर्जना गर्न सक्छ । त्यसैले डिजिटल नागरिकता रूपमा प्रत्येक व्यक्तिले तथ्य पुष्टि नगरी कुनै पनि सामग्री साभाना गर्ने संस्कार विकास गर्नु आवश्यक छ ।

नेपालको भविष्य विविधतालाई कसरी व्यवस्थापन गरिन्छ भन्ने प्रश्नसँग जोडिएको छ । यदि हामीले विविधतालाई साभाना शक्ति बनायौं भने लोकतन्त्र बलियो हुनेछ, विकासले गति लिनेछ र राष्ट्रिय एकाता थप मजबुत हुनेछ । तर यदि यही विविधतालाई विभाजन र द्वेष फैलाउने माध्यम बनायौं भने त्यसको मूल्य सम्पूर्ण राष्ट्रले चुकाउनुपर्नेछ ।

नेपालको सामाजिक संरचनाको अर्को महत्वपूर्ण आधार धार्मिक सहिष्णुता हो । हिन्दू, बौद्ध, मुस्लिम, किराँत, इसाई, सिख, जैननायात विभिन्न धर्मावलम्बीहरू साताब्दीयौँदेखि एउटै सामाजिक समष्टिस्तित्वका साथ बढ्दै आएका छन् । एउटै गाउँमा मन्दिर, मस्जिद, गुम्बा र चर्च एकअर्काको सम्मान गर्दै अस्तित्वमा रहनु नेपाली समाजको विशिष्ट पहिचान हो । यही धार्मिक सहिष्णुताले नेपाललाई विश्वसामु फरक र उदाहरणीय राष्ट्रका रूपमा विनाएको छ ।

यद्यपि पिछ्ल्ला वर्षहरूमा धार्मिक विषयलाई पनि राजनीतिक लाभ र सामाजिक ध्रुवीकरणको माध्यम बनाउने प्रयासहरू बढेका छन् । सामाजिक सञ्जालमा कुनै एउटा धर्म वा समुदायलाई सम्पूर्ण रूपमा अतिवाद, विदेशी प्रभाव वा षड्यन्त्रसँग जोड्ने प्रस्तुत गर्ने प्रवृत्ति देखिन थालेको छ । यस्ता आरोप यदि तथ्य र प्रमाणमा आधारित छैनन् भने तिनले सामाजिक अनावश्यक अविश्वास र तनाव सिर्जना गर्छन् । कुनै व्यक्तिको गतिविधिलाई आधार बनाएर

हो । संविधानले दिएको यही मार्गदर्शनलाई व्यवहारमा कार्यान्वयन गर्न सक्तियो भने सामाजिक सदभाव अब बलियो बन्न सक्छ ।

लोकतन्त्रमा सबै नागरिकको विचार एउटै हुनुपर्छ भन्ने अवधारणा गर्दै सकिँदैन । कसैले गणतन्त्रको समर्थन गर्न सक्छ, कसैले संवैधानिक राजतन्त्रको पक्ष लिन सक्छ । कसैले धर्मनिरपेक्षताको समर्थन गर्दा भने कसैले हिन्दू राष्ट्रको अवधारणालाई उचित ठान्छ । यस्ता मतभिन्नता लोकतन्त्रका स्वाभाविक विशेषता हुन् । समाप्ता विचार फरक हुनुमा होइन, विचार फरक भएकै कारण एकअर्कालाई रझडौली, राष्ट्रविरोधी वा शत्रुका रूपमा चित्रण गर्ने प्रवृत्तिमा हो । लोकतन्त्रमा प्रतिस्पर्धी विचारको हुनुपर्छ, व्यक्तिको होइन; तर्कको हुनुपर्छ, घृणाको होइन ।

डिजिटल युगले समाजलाई जोड्ने अभूतपूर्व अवसर दिएको छ । आज एउटा सूचना केही सेकेन्डमै देश-विदेशका लाखौं मानिससम्म पुग्न सक्छ । तर यही प्रविधि गलत प्रयोग भयो भने त्यसले समाजलाई विभाजन गर्ने सबैभन्दा शक्तिशाली माध्यम पनि बन्न सक्छ । सम्पादन गरिएका भिडियो, कृत्रिम रूपमा तयार गरिएका तस्बिर, अपुष्ट सूचना र भ्रामक सामग्रीले सामाजिक तन्त्र बढाउने जोखिम बढेको छ । त्यसैले डिजिटल साक्षरता आजको आवश्यकता मात्र होइन, राष्ट्रिय एकता जोड्नुमा आधार पनि हो । कुनै पनि सामग्री साभाना गर्नु अघि त्यसको स्रोत, विश्वसनीयता र तथ्य पुष्टि गर्ने संस्कार विकास गर्न आवश्यक छ ।

सञ्चारमाध्यमको भूमिका पनि उतिकै महत्त्वपूर्ण छ । जिम्मेवार पत्रकारिताले समाजलाई तथ्यात्मक आधारित सूचना दिन्छ, बहललाई सन्तुलित बनाउँछ ।

कस्तो नेपाल हस्तान्तरण गर्दैछौं ? अविश्वास, घृणा र विभाजनले कमजोर बनेको नेपाल, वा सहिष्णुता, सामाजिक न्याय, लोकतान्त्रिक संस्कार र सभा राष्ट्रिय बनावले बलियो बनेको नेपाल ?

उत्तर हाम्रो ब्यवहारले निर्धारण गर्नेछ । हामी हिमाली, पहाडी, मधेसी, थारू, तामाङ, मगर, गुरुङ, राई, लिम्बू, शेर्पा, नेवार, ब्राह्मण, क्षेत्री, दलित वा अन्य कुनै पनि समुदायका हुन सक्छौं । हामी हिन्दू, बौद्ध, मुस्लिम, किराँत, इसाई वा अन्य जुनसुकै धर्म मान्न सक्छौं । हाम्रो मातृभाषा, संस्कृति र परम्परा फरक हुन सक्छ । तर यी सबैभन्दा माथि एउटा सभा परिचय छ—हामी नेपाली हौं ।

राष्ट्रियता कुनै जात, धर्म, भाषा वा भूगोलको सीमाभित्र कैद हुने विषय होइन । यो सभा इतिहासप्रतिको सम्मान, वर्तमानप्रतिको उत्तरदायित्व र भविष्यप्रतिको सामूहिक प्रतिबद्धता हो । त्यसैले आफ्नोको आवश्यकता विविधतालाई विभाजनको आधार बनाउनु होइन, राष्ट्र निर्माणको सभा शक्ति बनाउनु हो ।

नेपालको समृद्धि मात्रै आर्थिक विकासबाट सम्भव हुँदैन । सामाजिक विश्वास, संस्थागत स्थायित्व, कानुनी समानता र राष्ट्रिय एकता त्यस्तिकै आवश्यक आधार हुन् । त्यसैले आरोपभक्त प्रमाणलाई, घृणाबाट संवादलाई, असहिष्णुताभन्दा सहअस्तित्वलाई र विभाजनभन्दा राष्ट्रिय एकतालाई प्राथमिकता दिऔं । जब नेपालीहरूले एकअर्काँलाई शंकाले होइन, विश्वासले हेर्न थाल्छन्, त्यही दिनबाट समृद्धि, न्यायपूर्ण र समावेशी नेपालको निर्माणले वास्तविक गति लिनेछ ।

ज्योतिष-मार्गदर्शन
प्रसिद्ध ज्योतिषगुरु ई विवेक

मेघ : आज तपाईंको आत्मविश्वास बढ्ने दिन हो ।

वृष : धैर्य र संयमता आज सफलता दिलाउनेछ ।

मिथुन : आज नयाँ योजना बनाउन अनुकुल समय छ ।

कर्कट : परिवारको जिम्मेवारी बढ्न सक्छ ।

सिंह : आज नेतृत्व क्षमता देखाउने मौका मिल्नेछ ।

कन्या : सानो कुरामा धेरै चिन्ता नगर्नुहोस् ।

तुला : आज निर्णय लिंदो दोषार हुन सक्छ । कामकाजमा सहयोगीका साथ हुनेछ ।

वृश्चिक : आज गोप्य कुरामा ध्यान दिन आवश्यक छ ।

धनु : नयाँ अवसरको ढोका खुल्ल सक्छ । यात्राको सम्भावना देखिन्छ ।

मकर : जिम्मेवारी बढे पनि सम्हाल्न सक्नु हुनेछ ।

कुम्भ : आज सोचमा नवीनता आउनेछ । पुराना साथीसंग भेट हुने सम्भावना छ ।

मीन : अरको कुरा सुन्न भएर निर्णय लिनुहोस् । ज्ञानात्मक पक्ष बलियो रहनेछ ।

गुरुजीसङ्ग भजनकुण्डली हस्तरेखा परामर्श लागी
9812005378

महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

जनकपुरधाम ०४१

जानकी मन्दिर प्रत्येक दिन

बास्ना यन्त्र

प्रहरी (हण्टीङ्गलाईन) ५२००११

एम्बुलेन्स (रेडक्रस) ४२००९९, ४२०२९९, १००

एम्बुलेन्स (मेडिकल कलेज) १०२

एम्बुलेन्स (हिमालय युवा क्लब) ५२६०९०, ५२६०९१

अञ्चल अस्पताल ९८०४८५१२६

जनकपुर सिटी हस्पिटल भानुचोक ५२००३३

नेपाल शिक्षक संघ (एम्बुलेन्स) ५२५०१, ५२५८९९

जानकी हेल्थकेयर सेन्टर रामानन्द चोक १८०१६४४४५५, १८५४०२८२९६

रक्तसंचार (रेडक्रस) ५२५३४१

शक्ति अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र (एम्बुलेन्स) ५२०८७०

कृष्णा नर्सिङ्गहोम १८५४०२७४३४

विरेन्द्र डेंटल हेल्थ केयर ५२१९१८

आँखा अस्पताल ५२८४३७

रेडियो टुडे (९१ मेगाहर्ज) ५२०३९७

एयर पोर्ट १८०१६२६०२६

५९००५८, ५९००५२

विद्युत फयुज शाखा ५१०८३४, ५१०८३५

साह केबुल ५२४७२२

जनकी केबुल ५२३७२८

म्याक्स टीभी ०४१-५१०८९७, ९८०१६६६५२

नगर सेफ्टी टैंक सफाई सेवा ५२१२६२

मुजेलिया प्रहरी चौकी ५२०७५०

सशस्त्र प्रहरी मुजेलिया ५२७२३३, ५२७८००

बुद्ध एयर ५२५०२२

यति एयरलायन्स, शिवचोक ५१०३०१/५१०३०२

होटल मानकी १८५५८३५३४, १८५५८९३३४३

होटल रामा ५२००५९, ५२३८५४

वेलकम होटल १८०१६२००६५, १८०१६२००६४

गौतम होटल, बर्दिबास ०४४-५५००३४

जलेश्वर अस्पताल ०४४-५२००७०

प्रहरी (जलेश्वर) ०४४-५२०००९

एम्बुलेन्स (जलेश्वर) ०४४-५२०१००

विद्युत (जलेश्वर) ०४४-५२००६६, ५२०१६६

नेपाल रेल्वको समय तालिका

जनकपुरधाम - जयनगर

बिहान :- ८:३५ बजे

दिउँसो :- ११:४५ बजे

बेलुका :- १५:१५ बजे

जयनगर - जनकपुरधाम

बिहान :- १०:०० बजे

दिउँसो :- १३:४५ बजे

बेलुका :- १६:४५ बजे

**राम मन्दिर
प्रत्येक दिन**

बिहान ०५:०० बजे

मंगल आरती ०७:३० बजे

महाप्रसाद भोग १२:०० बजे

दिउँसो ०३:३० बजे

सन्ध्या पूजा आरती साँझ ०७:०० बजे

रात्रि भोग ०९:०० बजे

पट बन्द ०९:१५ बजे

